

Bernadeta Obszańska
KANCELARIA RADCY PRAWNEGO

PRZEGLĄD

Projekt UD116

Zmiany w PIT, CIT, estońskim CIT

oraz ryczałcie od przychodów ewidencjonowanych

**WYDANIE
SPECJALNE**

Skontaktuj się z nami:

728 537 735

biuro@krpobszanska.pl

<https://krpobszanska.pl>

ul. Podkarpacka
26, 38-400 Krosno

Szanowni Państwo,

przekazujemy szczegółowe opracowanie najważniejszych zmian przewidzianych w projekcie UD116. Projekt ma charakter szeroki: obejmuje zarówno rozwiązania stricte uszczelniające, jak i przepisy doprecyzowujące, porządkujące oraz wybrane zmiany korzystne dla części podatników.

Szczególne znaczenie praktyczne mają zmiany dotyczące ryczału od przychodów ewidencjonowanych, IP Box, likwidacji struktur przekształceniowych, kosztów po restrukturyzacjach, amortyzacji oraz estońskiego CIT.

Poniżej prezentujemy tabelaryczne podsumowanie oraz rozbudowane omówienie każdej istotnej zmiany z perspektywy praktyki przedsiębiorców, wspólników, osób fizycznych oraz podmiotów korzystających z preferencyjnych form opodatkowania.

STATUS LEGISLACYJNY

Opracowanie opiera się na projekcie ustawy z 16 marca 2026 r. (UD116) oraz na aktualnym brzmieniu ustaw podatkowych na dzień 15.04.2026 r.

Projekt pozostaje na etapie prac legislacyjnych i – co do zasady – przewiduje wejście w życie od 1 stycznia 2027 r., z wybranymi wyjątkami obowiązującymi od dnia ogłoszenia lub z mocą odnoszącą się do wcześniejszych okresów rozliczeniowych.

1.

Najważniejsze wnioski w skrócie

- projekt zdecydowanie zastrza podejście do struktur, w których dochód jest "wyprowadzany" do podmiotów lub osób powiązanych w formie najmu, licencji, usług niematerialnych lub świadczeń wspólników;

- najdalej idące zmiany dla osób fizycznych dotyczą ryczału od przychodów ewidencjonowanych, IP Box, ulgi mieszkaniowej, programów motywacyjnych oraz darowizn rzeczy wycofanych z działalności;

- w CIT istotne są: nowa definicja ukrytej dywidendy, ograniczenia dotyczące finansowania refinansowego, zmiany w minimalnym CIT oraz w rozliczeniach po przekształceniach i likwidacjach;

- w estońskim CIT projekt ogranicza możliwość wejścia w ryczałt w trakcie roku, rozszerza katalog ukrytych zysków i porządkuje rozliczenie zysków wypłacanych po wyjściu z tego reżimu;

- większość zmian ma obowiązywać od 1 stycznia 2027 r., ale część przepisów działać ma od dnia ogłoszenia, a część – w odniesieniu do stanów z lat wcześniejszych.

2.

Tabelaryczne podsumowanie planowanych zmian

OBSZAR	ZMIANA	ISTOTA	CHARAKTER
PIT	Świadczenia na potrzeby rodziny	Wyłączenie z PIT ma objąć także małżonków pozostających w rozdzielności majątkowej.	Korzystna / porządkująca
PIT	Darowizny rzeczy z firmy do rodziny	Wydłużenie okresu opodatkowania sprzedaży przez obdarowanego z 6 miesięcy do 3 lat przy spełnieniu warunków ustawowych.	Uszczelniająca
PIT	Programy lojalnościowe / motywacyjne	Rozszerzenie przepisów przypisujących przychód do właściwego źródła oraz odpowiednie reguły kosztowe.	Uszczelniająca
PIT	Rachunki uśpione	Waloryzacja środków ma być przychodem z kapitałów pieniężnych w dacie przypisania.	Doprecyzowująca
PIT	Datio in solutum	Wprost określony ma być przychód przy przeniesieniu składnika majątku w celu spłaty zobowiązania.	Uszczelniająca
PIT	Ulga mieszkaniowa	Brak ulgi, jeżeli podatnik korzystał już z niej w ciągu 3 lat poprzedzających rok sprzedaży.	Ograniczająca preferencję

PIT/CIT	Likwidacja spółki osobowej po przekształceniu	Opodatkowanie majątku przy likwidacji spółki niebędącej podatnikiem CIT powstałej z przekształcenia, jeżeli likwidacja nastąpi przed upływem 3 lat.	Uszczelniająca
PIT/CIT	Koszty po przekształceniach	Doprecyzowanie historycznych kosztów przy zbyciu udziałów/akcji po przekształceniach.	Doprecyzowująca
PIT/CIT	Umorzenie i obniżenie wartości udziałów	Nowe zasady proporcjonalnego ustalania kosztów oraz rozliczeń przy niepełnej wypłacie.	Doprecyzowująca
PIT/CIT	Amortyzacja w spółkach nieruchomościowych	Powiązanie podatkowych odpisów z ujęciem rachunkowym dla nieruchomości z grupy 1 KŚT.	Ograniczająca koszty
PIT/CIT	Stawki amortyzacyjne	Brak możliwości wstecznej zmiany stawek po terminie złożenia zeznania.	Uszczelniająca
PIT/CIT	Emisyjność CO2	Centralna ewidencja pojazdów nie będzie jedynym dowodem poziomu emisji CO2.	Doprecyzowująca / korzystna
PIT/CIT	IP Box	5% stawka ma być uzależniona od zatrudnienia co najmniej 3 osób albo odpowiednio wysokich kosztów wynagrodzeń.	Istotnie zaostrzająca
PIT	Danina solidarnościowa	Doprecyzowanie odliczania strat i objęcie podstawy także dochodami z IP Box.	Częściowo korzystna, częściowo niekorzystna

PIT	Obligacje	Zmiany terminologiczne i rozszerzenie zwolnień / wyłączeń płatnika także na wykup obligacji przez emitenta.	Porządkująca
-----	-----------	---	--------------

OBSZAR	ZMIANA	ISTOTA
CIT	Mały podatnik	Doprecyzowanie przeliczenia limitu 2 mln euro, także dla niestandardowego roku podatkowego.
CIT	Podmiot rozpoczynający działalność	Wyłączenie z tej kategorii podmiotów kontynuujących cudze przedsiębiorstwo lub ZCP, w tym po przekształceniu JDG.
CIT	Ukryta dywidenda	Nowe wyłączenie kosztowe dla wskazanych świadczeń niematerialnych realizowanych przez powiązane osoby fizyczne.
CIT	Finansowanie refinansowe	Rozciągnięcie ograniczeń kosztowych na finansowanie następcze, refinansowe i konsolidacyjne.
CIT	Przerzucone dochody	Zmiany doprecyzowujące w konstrukcji podatku.
CIT	Minimalny CIT	Nowa uproszczona podstawa 5% lub 3% przychodów operacyjnych i korekty wyłączeń.
CIT	NGO	Poszerzenie zakresu zwolnienia statutowego przez odesłanie do katalogu zadań publicznych.
CIT	BGK i obligacje skarbowe	Doprecyzowanie skutków zbycia/wykupu obligacji skarbowych przekazanych na fundusz statutowy.

CIT	Bezpieczna przystań dla pożyczek	Stawka zmienna ma być aktualizowana nie rzadziej niż co 3 miesiące, według obwieszczenia MF.
PIT/CIT	Wartość firmy	Brak amortyzacji goodwill powstającej przy przyjęciu przedsiębiorstwa lub ZCP do odpłatnego korzystania.
Estoński CIT	Dystrybucja zysków po wyjściu z ryczału	Zmiana reguły przypisania wypłat do zysków wypracowanych w okresie opodatkowania ryczałem.
Estoński CIT	Warunek zatrudnienia	Doprecyzowanie warunku wydatkowego przy wynagrodzeniach.
Estoński CIT	Koniec wejścia w trakcie roku	Uchylenie art. 28j ust. 5 CIT - brak możliwości wyboru estońskiego CIT od środka roku.
Estoński CIT	Ukryte zyski	Rozszerzenie katalogu o najem, prawa niematerialne, usługi niematerialne i świadczenia wspólnika.
Estoński CIT	Spóźnione podpisanie sprawozdania	Przepis naprawczy dla podatników, którzy wybrali ryczałt od dochodów spółek mimo spóźnionego podpisu sprawozdania.

3.

Szczegółowe omówienie zmian

3.1. PIT – zmiany dotyczące osób fizycznych

01

Świadczenia na zaspokojenie potrzeb rodziny

Projekt rozszerza obecne wyłączenie z zakresu ustawy o PIT na świadczenia spełniane między małżonkami niezależnie od ustroju majątkowego. Obecnie preferencja dotyczy wyłącznie wspólności majątkowej; po zmianie z PIT mają zostać wyłączone również świadczenia pochodzące z majątków odrębnych, a więc także sytuacje rozdzielności majątkowej albo separacji.

Zmiana ma charakter porządkujący i zasadniczo korzystny.

Ogranicza ryzyko sporów o to, czy świadczenia pieniężne i niepieniężne między małżonkami przy rozdzielności majątkowej powinny być w ogóle analizowane na gruncie PIT.

02

Sprzedaż rzeczy wycofanych z działalności i darowanych rodzinie

Projekt wydłuża z 6 miesięcy do 3 lat okres, po którym sprzedaż rzeczy ruchomej otrzymanej nieodpłatnie od przedsiębiorcy będzie neutralna podatkowo, jeżeli rzecz ta była wcześniej wykorzystywana w działalności gospodarczej darczyńcy i spełnione są ustawowe warunki. Regulacja obejmuje także kolejne darowizny w obrębie najbliższej rodziny, aby przeciąć tzw. łańcuszki darowizn.

W praktyce chodzi przede wszystkim o auta, maszyny i składniki poleasingowe wykupywane do majątku prywatnego i następnie przekazywane rodzinie.

Dla klientów oznacza to konieczność badania nie tylko daty darowizny, lecz także pochodzenia rzeczy i jej wcześniejszego wykorzystania w biznesie.

Programy lojalnościowe i motywacyjne

Projekt rozbudowuje przepisy mające przeciwdziałać przenoszeniu przychodów ze stosunku pracy lub z działalności wykonywanej osobiście do źródła kapitału pieniężne. Szerszy ma być katalog instrumentów i praw objętych regułą przypisania przychodu do źródła, w którym podatnik pierwotnie uzyskał świadczenie; równolegle rozszerzono zasady ustalania kosztów przy późniejszym zbyciu lub realizacji tych praw.

03

To jedna z najbardziej technicznych zmian w projekcie.

Dla pracodawców, spółek wdrażających equity plans i osób uczestniczących w programach motywacyjnych oznacza konieczność ponownego przeglądu regulaminów, umów oraz modelu podatkowego całego programu.

Likwidacja spółki osobowej po przekształceniu ze spółki CIT

Projekt eliminuje neutralność otrzymania majątku przy likwidacji spółki niebędącej podatnikiem CIT, jeżeli spółka ta powstała z przekształcenia spółki będącej podatnikiem CIT, a likwidacja nastąpi przed upływem 3 lat od przekształcenia. Otrzymany majątek ma być kwalifikowany do przychodów z udziału w zyskach osób prawnych, z odpowiednimi zasadami ustalania kosztu i wartości początkowej składników majątku.

05

To bardzo ważna zmiana dla procesów sukcesyjnych i restrukturyzacyjnych.

Jeśli planowane jest przekształcenie połączone z szybkim zakończeniem działalności i rozdysponowaniem majątku, projekt wprost ogranicza atrakcyjność takiego rozwiązania.

Rachunki uśpione

Projekt przesądza, że waloryzacja środków pieniężnych na wygasłych rachunkach bankowych i rachunkach SKOK stanowi przychód z kapitałów pieniężnych oraz powstaje w dacie przypisania kwoty waloryzacji.

04

Zmiana nie ma w praktyce uszczelniającej skali porównywalnej z innymi rozwiązaniami, ale usuwa wątpliwości co do momentu i źródła przychodu.

Datio in solutum

Projekt dodaje wprost regułę, zgodnie z którą przychodem z odpłatnego zbycia nieruchomości, praw lub rzeczy w celu spłaty zobowiązania będzie co do zasady wysokość uregulowanego zobowiązania, a jeżeli wartość rynkowa przenoszonego składnika jest wyższa – wartość rynkowa.

06

Zmiana nie ma w praktyce uszczelniającej skali porównywalnej z innymi rozwiązaniami, ale usuwa wątpliwości co do momentu i źródła przychodu.

07

Ulga mieszkaniowa

Projekt ogranicza możliwość wielokrotnego korzystania z ulgi mieszkaniowej. Jeżeli podatnik w ciągu 3 lat poprzedzających rok sprzedaży korzystał już ze zwolnienia z art. 21 ust. 1 pkt 131 ustawy o PIT, kolejna sprzedaż nie będzie objęta ulgą. Jednocześnie projekt chroni co do zasady nieruchomości nabyte do 31 grudnia 2026 r.

Zmiana dotknie w szczególności osoby aktywnie obracające nieruchomościami mieszkalnymi i próbujące powtarzalnie korzystać z ulgi.

Dla klientów kluczowe będzie prowadzenie historii wcześniejszych zwolnień.

08

Umorzenie udziałów i obniżenie ich wartości nominalnej

Projekt szczegółowo reguluje sposób proporcjonalnego rozliczania kosztów przy umorzeniu udziałów lub obniżeniu wartości nominalnej udziałów oraz przy zmniejszeniu udziału kapitałowego w spółkach osobowych. Ustawa ma też uwzględniać sytuacje niepełnej wypłaty wynagrodzenia i nabycia w drodze spadku lub darowizny.

To zmiana przede wszystkim techniczna, ale jej skutki finansowe mogą być istotne tam, gdzie restrukturyzacja odbywa się etapami albo wynagrodzenie jest rozłożone w czasie.

09

Danina solidarnościowa

Projekt doprecyzowuje, jakie pomniejszenia mogą obniżyć podstawę daniny solidarnościowej. Z jednej strony potwierdza możliwość uwzględnienia strat, z drugiej – rozszerza katalog dochodów objętych podstawą o dochody z IP Box.

W efekcie część podatników zyska większą przejrzystość rozliczeń, ale beneficjenci IP Box osiągający wysokie dochody muszą liczyć się ze wzrostem obciążeń.

01

IP Box w PIT

Najbardziej odczuwalna zmiana dla wielu mikroprzedsiębiorców: 5% stawka IP Box ma być dostępna tylko przy zatrudnieniu co najmniej 3 osób na etatach albo przy ponoszeniu odpowiednio wysokich miesięcznych kosztów wynagrodzeń wobec co najmniej 3 osób. Osoby powiązane nie będą wliczane do tego limitu.

Oznacza to fundamentalną zmianę modelu korzystania z IP Box - z preferencji dla indywidualnego twórcy na preferencję dla działalności posiadającej realne zaplecze kadrowe.

02

Obligacje i przepisy techniczne

Projekt porządkuje nazewnictwo i zakres zwolnień w odniesieniu do przychodów z obligacji, tak aby obejmowały one nie tylko odsetki i dyskonto, ale także przychody z wykupu przez emitenta obligacji, od których należne są świadczenia okresowe.

To zmiana głównie porządkująca, ale ważna dla prawidłowego poboru podatku i stosowania zwolnień.

3.2. CIT – zmiany dla spółek i grup kapitałowych

01

Mały podatnik i podatnik rozpoczynający działalność

Projekt doprecyzowuje definicję małego podatnika poprzez wskazanie zasad przeliczania limitu 2 mln euro także dla lat podatkowych dłuższych lub krótszych niż 12 miesięcy. Dodatkowo wyłącza z kategorii podmiotów rozpoczynających działalność te podmioty, które faktycznie kontynuują działalność innego przedsiębiorstwa lub ZCP, w tym po przekształceniu JDG.

Praktyczny efekt to ograniczenie prób korzystania z preferencji startowych po formalnej zmianie formy prawnej bez realnego rozpoczęcia nowego biznesu.

> **Ograniczenie optymalizacji startowych.**

02

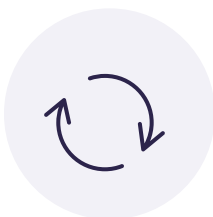
Ukryta dywidenda – nowy art. 15f CIT

Projekt wprowadza do CIT nową kategorię kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów: świadczenia kwalifikowane jako ukryta dywidenda, wykonywane przez powiązane osoby fizyczne. Katalog obejmuje przede wszystkim usługi niematerialne, prawa niematerialne oraz powtarzające się świadczenia niepieniężne wspólników.

To zmiana o bardzo dużym znaczeniu dla spółek rodzinnych i spółek, w których wspólnicy rozliczają się ze spółką za know-how, znak, doradztwo, obsługę prawną albo świadczenia z art. 176 k.s.h. Konieczny będzie przegląd wszystkich umów wspólnik–spółka.

> **Kluczowa zmiana dla spółek rodzinnych**

03

Finansowanie refinansowe i konsolidacyjne

Projekt rozszerza ograniczenia kosztowe dotyczące finansowania dłużnego przeznaczanego na transakcje kapitałowe także na finansowanie następcze – refinansowe, konsolidacyjne i podobne. Jednocześnie określa sposób proporcjonalnego ustalania kosztu, gdy finansowanie służy jednocześnie różnym celom.

Zmiana zwiększa wagę prawidłowego dokumentowania przeznaczenia środków i przepływu refinansowań w grupach kapitałowych.

> **Większe znaczenie dokumentacji przepływów**

04

Spółki nieruchomościowe i amortyzacja

Projekt wiąże podatkową amortyzację budynków i budowli grupy 1 KŚT w spółkach nieruchomościowych z amortyzacją lub umorzeniem rachunkowym, a nawet z jego brakiem przy określonej klasyfikacji bilansowej.

W praktyce jest to rozwiązanie ograniczające podatkową użyteczność amortyzacji nieruchomości posiadanych przez wyspecjalizowane podmioty inwestycyjne.

Ograniczenie amortyzacji podatkowej.

05

Wartość firmy

Projekt likwiduje możliwość amortyzowania wartości firmy powstałej wskutek przyjęcia przedsiębiorstwa lub ZCP do odpłatnego korzystania. Goodwill ma pozostać amortyzowalny wyłącznie wtedy, gdy powstał przy kupnie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części.

To istotna zmiana dla struktur opartych na leasingu finansowym przedsiębiorstwa lub ZCP.

Istotna zmiana dla struktur leasingowych.

06

Podatek od przerzuconych dochodów

Projekt wprowadza zmiany doprecyzowujące w art. 24aa CIT, w tym zasady uwzględniania kosztów w podatkowych grupach kapitałowych oraz określonych kosztów zarachowanych.

Choć zmiana jest techniczna, może przełożyć się na szersze lub bardziej konsekwentne stosowanie tej instytucji przez organy podatkowe.

Zmiana praktyczna wpływająca na praktykę.

07

Minimalny CIT

Projekt zmienia uproszczony sposób ustalania podstawy opodatkowania minimalnym CIT: 5% przychodów operacyjnych dla podatników o przychodach powyżej 50 mln euro i 3% dla pozostałych. Jednocześnie koryguje katalog wyłączeń, m.in. dla sektora energii, ciepła i gazu.

W praktyce konieczna będzie ponowna weryfikacja, czy spółka nadal korzysta z wyłączeń i czy uproszczona podstawa jest korzystna wobec metody standardowej.

Konieczna weryfikacja wyłączeń i metody

08

NGO i BGK

Projekt poszerza zwolnienie dla organizacji pozarządowych przez odesłanie do zadań publicznych z ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Dodatkowo doprecyzowuje zwolnienie dla BGK dotyczące zbycia lub wykupu obligacji skarbowych przekazanych na fundusz statutowy.

Zmiany mają charakter raczej korzystny i porządkujący.

**Zmiany
korzystne i
porządkujące.**

09

Bezpieczna przystań dla pożyczek

W PIT i CIT jednolicie zmieniono zasadę ustalania oprocentowania dla safe harbour pożyczkowego – ma ono być oparte o stopę zmienną aktualizowaną nie rzadziej niż co 3 miesiące według aktualnego obwieszczenia ministra finansów.

W praktyce zmiana wymaga przejrzania umów pożyczek w grupach powiązanych, zwłaszcza zawieranych na dłuższe okresy.

**Weryfikacja
umów
pożyczek w
grupach
powiązanych.**

PODSUMOWANIE

Projektowane zmiany w CIT koncentrują się na uszczelnieniu systemu podatkowego, ograniczeniu nadużyć w strukturach grupowych oraz doprecyzowaniu istniejących przepisów. Wiele z nich wymaga przeglądu umów, polityk i modeli podatkowych w organizacji.

3.3. Estoński CIT – zmiany szczególnie ważne dla wspólników i spółek operacyjnych

01 Rozliczenie wypłat po zakończeniu estońskiego CIT

Projekt porządkuje regułę przypisania wypłacanego zysku do zysków wypracowanych w okresie opodatkowania ryczałtem od dochodów spółek. Jednocześnie po stronie wspólników dodawany jest przepis, który ma zapobiec ponownemu obciążeniu tych samych zysków po wyjściu z reżimu.

W praktyce

Zmiana jest istotna tam, gdzie spółka wychodzi z estońskiego CIT, ale nadal dysponuje zyskami z tego okresu w kapitale własnym.

02 Warunek zatrudnienia

Projekt modyfikuje warunek wynagrodzeniowy, odnosząc go do trzykrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw oraz do co najmniej 3 osób niebędących udziałowcami, akcjonariuszami ani wspólnikami.

W praktyce

To uszczelnienie ma ograniczyć tworzenie pozornych struktur zatrudnienia wyłącznie na potrzeby wejścia do reżimu.

03 Uchylenie możliwości wejścia w trakcie roku

Projekt uchyla art. 28j ust. 5 CIT, a więc likwiduje możliwość wyboru estońskiego CIT od pierwszego dnia miesiąca przypadającego w trakcie trwającego roku podatkowego.

W praktyce

Po zmianie wejście w reżim ma być bardziej sformalizowane i co do zasady powiązane z początkiem roku podatkowego. Dla planowanych reorganizacji będzie to miało bardzo praktyczne znaczenie kalendarzowe.

04

Rozszerzenie katalogu ukrytych zysków i wydatków niezwiązanych z działalnością

Projekt wprost dodaje do przykładowego katalogu ukrytych zysków m.in. najem, dzierżawę, opłaty za prawa niematerialne, szeroki katalog usług niematerialnych oraz wynagrodzenie wspólnika za powtarzające się świadczenia niepieniężne. Wydatki niezwiązane z działalnością mają obejmować także opłaty i należności sankcyjne.

W praktyce

To uszczelnienie ma ograniczyć tworzenie pozornych struktur zatrudnienia wyłącznie na potrzeby wejścia do reżimu.

05

Przepis naprawczy dotyczący spóźnionych podpisów sprawozdań

Projekt przewiduje możliwość sanacji dla podatników, którzy wybrali estoński CIT na podstawie art. 28j ust. 5, ale ich sprawozdanie finansowe zostało podpisane po terminie. Ustawa ma umożliwić ponowne korekty rozliczeń, jeśli zostaną spełnione warunki ustawowe.

W praktyce

To rozwiązanie korzystne, szczególnie dla spółek objętych już sporami z organami w tym zakresie.

3.4. Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych – zmiany wymagające szczególnej uwagi

1

Nowa stawka 17% dla udostępniania własności intelektualnej podmiotowi powiązanemu

Projekt dodaje do art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy o ryczałcie nową kategorię przychodów opodatkowanych stawką 17%: przychody z najmu, dzierżawy lub podobnego udostępniania własności intelektualnej i podobnych produktów (z wyłączeniem prac chronionych prawem autorskim), jeżeli umowa jest zawarta z podmiotem powiązanym. Uzasadnienie wprost wskazuje na model, w którym wspólnik udostępnia spółce znak towarowy lub podobne dobro niematerialne, a wynagrodzenie zastępuje ekonomicznie dywidendę.

CO TO OZNACZA?

To jedna z najistotniejszych zmian w całym projekcie. Dla klientów oznacza konieczność przeglądu modeli polegających na licencjonowaniu znaku, marki, domeny, know-how lub podobnego dobra do własnej spółki. Szczególnie ważne będzie ustalenie, czy dane dobro mieści się jeszcze w sferze prac chronionych prawem autorskim, czy już w kategorii "własności intelektualnej i podobnych produktów" użytej w projekcie.

Najem na rzecz podmiotu powiązanego – 15% od nadwyżki ponad 100 000 zł

Projekt zmienia zasady opodatkowania najmu prywatnego i najmu wykonywanego w ramach działalności gospodarczej, jeżeli najemca jest podmiotem powiązanym. Do 100 000 zł przychodu nadal ma obowiązywać stawka 8,5%; od nadwyżki ponad tę kwotę zamiast 12,5% ma obowiązywać 15%.

W praktyce zmiana dotyczy zwłaszcza sytuacji, w których wspólnik lub członek rodziny wynajmuje nieruchomość własnej spółce albo innemu powiązanemu podmiotowi. Samo przekroczenie progu 100 000 zł nie przesądza jeszcze o 15% – warunkiem jest powiązanie stron.

W PRAKTYCE

Wyższa stawka dotyczy tylko części przychodu powyżej 100 000 zł i tylko wtedy, gdy najemca jest podmiotem powiązanym

Usługi obecnie objęte 8,5% – 15% od nadwyżki ponad 100 000 zł bez pracownika

Projekt przewiduje, że podatnik wykonujący określoną działalność usługową objętą obecnie stawką 8,5% będzie płacił 15% od nadwyżki ponad 100 000 zł, jeżeli prowadzi działalność bez zatrudniania co najmniej jednego pracownika na podstawie umowy o pracę. Do progu 100 000 zł nadal stosowane ma być 8,5%.

To rozwiązanie jest ukierunkowane na jednoosobowe biznesy usługowe. Nie chodzi więc o całkowitą likwidację stawki 8,5%, ale o podwyższenie obciążenia dla podmiotów osiągających wyższe przychody bez tworzenia zaplecza pracowniczego.

W PRAKTYCE

wzrost realnego efektywnego obciążenia może być odczuwalny już przy relatywnie umiarkowanej skali działalności.

Jak liczyć warunek zatrudnienia – spółka, działalność indywidualna, pełny etat

Projekt dodaje ust. 15 i 16 do art. 12 ustawy o ryczałcie. Zgodnie z nimi warunek zachowania stawki 8,5% będzie spełniony także wtedy, gdy podatnik prowadzi działalność w formie spółki i to sama spółka zatrudnia pracownika. Jeśli podatnik prowadzi jednocześnie działalność indywidualną i jest wspólnikiem spółki, pracownik może być zatrudniony w jednej z tych form. Jednocześnie warunek ma być spełniony przez cały okres prowadzenia działalności w roku podatkowym i co najmniej w przeliczeniu na pełny etat.

NA CO UWAGAĆ?

Wymaga to stałego monitorowania zatrudnienia. Ustanie umowy o pracę w trakcie roku, nawet przejściowe, może skutkować koniecznością zastosowania wyższej stawki do nadwyżki przychodów liczonych od początku roku.

AUDYT RYCZAŁTU - CO SPRAWDZIĆ?

01

Umowy najmu z podmiotami powiązanymi

Sprawdź wszystkie umowy najmu, dzierżawy lub podnajmu zawarte z podmiotami powiązanymi, w tym poziom przychodów i zastosowaną stawkę.

02

Umowy dotyczące znaków towarowych i innych praw niematerialnych

Zweryfikuj umowy licencyjne i podobne - czy dane dobro nie mieści się w nowej kategorii "własności intelektualnej i podobnych produktów".

03

Struktura zatrudnienia

Sprawdź czy warunek zatrudnienia jest spełniony przez cały rok i co najmniej w przeliczeniu na pełny etat (w spółce lub działalności indywidualnej)

04

Próg 100 000 zł przychodów

Monitoruj poziom przychodów w poszczególnych kategoriach, aby właściwie określić moment wejścia w wyższą stawkę.

OCENA OGÓLNA ZMIAN W RYCZAŁCIE

Projekt nie likwiduje ryczałtu jako formy opodatkowania, ale w sposób wyraźny ogranicza jego atrakcyjność tam, gdzie jest on wykorzystywany w modelach optymalizacyjnych lub przy działalności prowadzonej bez minimalnej skali organizacyjnej. Największe znaczenie mają relacje z podmiotami powiązanymi oraz kryterium zatrudnienia.

Dla podatników na ryczałcie rekomendowane jest przeprowadzenie audytu wskazanych obszarów i odpowiednie dostosowanie modeli działalności.

4.

Przepisy przejściowe i wejście w życie

WEJŚCIE W ŻYCIE

**1 STYCZNIA
2027 R.**

Co do zasady projekt przewiduje wejście w życie od 1 stycznia 2027 r. Wyjątkowo część zmian ma wejść w życie z dniem ogłoszenia, w szczególności wybrane przepisy dotyczące obligacji, zasad poboru podatku oraz ustalania poziomu emisji CO2 dla samochodów osobowych.

W projekcie przewidziano też szczególne przepisy przejściowe dla nieruchomości, dla darowizn rzeczy ruchomych, dla dochodów z IP Box uwzględnianych w daninie solidarnościowej, dla roku podatkowego innego niż kalendarzowy w CIT oraz dla podatników estońskiego CIT dotkniętych problemem spóźnionego podpisania sprawozdania finansowego.

Kluczowe zasady przejściowe

01 nieruchomości nabyte lub oddane do używania do 31 grudnia 2026 r. co do zasady zachowują dotychczasowe zasady w zakresie art. 10 ust. 1 pkt 8 lit. a–c PIT;

02 nowe zasady dla darowizn rzeczy ruchomych mają dotyczyć rzeczy nabytych nieodpłatnie po 31 grudnia 2026 r.;

03 zmiany dotyczące części przepisów obligacyjnych mają działać także do przychodów uzyskanych od 1 stycznia 2024 r.;

04 rozszerzenie podstawy daniny solidarnościowej o IP Box ma dotyczyć dochodów uzyskanych po 31 grudnia 2026 r.;

05 dla podatników CIT z rokiem innym niż kalendarzowy obowiązywać ma zasada dokończenia roku podatkowego według przepisów dotychczasowych.

Wyjątki - wejście w życie z dniem ogłoszenia

wybrane przepisy dotyczące obligacji

zasady poboru podatku

ustalenie poziomu emisji CO₂ dla samochodów osobowych

5.

Co rekomendujemy Klientom już teraz

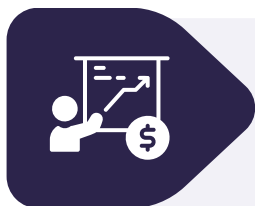
01 przegląd umów zawartych z podmiotami powiązanymi – w szczególności umów najmu, dzierżawy, licencji, korzystania ze znaków towarowych i usług niematerialnych;

02 weryfikację, czy w strukturze występują modele przekształcenie spółki CIT → spółka osobowa → likwidacja lub wypłata majątku wspólnikom;

03 przegląd korzystania z IP Box – zwłaszcza przez jednoosobowe działalności lub podmioty bez realnego zatrudnienia;

04 analizę zasad opodatkowania działalności na ryczałcie i porównanie efektywnego obciążenia z podatkiem liniowym, skalą i ewentualnie CIT/estońskim CIT;

05 przygotowanie harmonogramu działań na IV kwartał 2026 r., jeśli wejście w życie projektu w obecnym kształcie stanie się prawdopodobne.

6.

Podsumowanie

Projekt UD116 należy ocenić jako jedną z bardziej szerokich prób uszczelnienia i uporządkowania przepisów o podatkach dochodowych połączoną z punktowymi zmianami korzystnymi dla podatników. Największe znaczenie praktyczne mają regulacje skierowane przeciwko relacjom z podmiotami powiązаныmi, schematom opartym na przekształceniach i likwidacjach oraz preferencjom wykorzystywanym przy niskim poziomie organizacji działalności. Z perspektywy klientów kancelarii szczególnie ważne są: ryczałt od przychodów ewidencjonowanych, IP Box, estoński CIT, restrukturyzacje udziałowe i polityka kosztowa spółek.

W razie potrzeby możemy przygotować odrębną analizę wpływu projektu na Państwa model działalności, w tym kalkulację obciążeń po wejściu zmian w życie oraz rekomendacje co do ewentualnej reorganizacji struktury, modelu wynagradzania wspólników albo formy opodatkowania.

Podstawa opracowania

projekt ustawy z 16 marca 2026 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne (UD116);

uzasadnienie i OSR do projektu;

aktualne brzmienie ustaw: PIT, CIT i ustawy o ryczałcie – stan na 15.04.2026 r.;

informacje o bieżącym statusie projektu w oficjalnych serwisach rządowych.